

PREŠERNOVO

GLEDALIŠČE

V K R A N J U

Gledališki list

SEZONA

1947 · 1948

3

JURČIČ — KLEMENČIČ

DESETI BRAT

Člane gledališča prosimo, da poravna članarino do konca tega leta.

Uprava Prešernovega gledališča naproša vse tovariše in tovarišice, ki so v prvih dneh nemške okupacije rešili pred uničenjem dramska dela „Gledališkega odra Nar. čitalnice“, „Ljudskega odra“ in „Cankarjevega odra“ v Kranju, da te poklonijo Prešernovemu gledališču v svrhu izpopolnitve dramske knjižnice. Dramska knjižnica Prešernovega gledališča izposojuje ta dela vsem odrom v bližnji in daljni okolici ter bi bilo z izpopolnitvijo lastne knjižnice mogoče zadostiti marsikaterim prošnjam podeželskih odrov.

Istotako naprošamo naše obiskovalce, da nam poklonijo starinsko pohištvo, obleke in ostale podobne predmete, ki so doma v napotje ali pa se prašijo na podstrešjih.

Knjige in ostale predmete prijavi, prosimo, pri dnevni blagajni.

///

Obveščamo naše obiskovalce, da je v redu A še 132 parternih in 37 balkonskih sedežev prostih, v redu B pa 159 parternih in

Predstave za abonma torej niso že v naprej razprodane. 43 balkonskih.

///

Pisarna posluje vsak delavnik od 1. do 19. ure in ob nedeljah od 9. do 12. ure. Telefon št. 355.

Abonente in ostale naše obiskovalce prosimo, da abonirane in rezervirane vstopnice dvignejo najkasneje na dan predstave do 12. ure.

Vstopnice lahko rezervirate tudi telefonično.

Vse aktivne in podporne člane obveščamo, da se članarina plačuje pri dnevni blagajni, kjer se oddajo tudi legitimacije v svrhu potrdila.

GLEDALIŠKI LIST

PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA V KRANJU

1947—1948 ★ ŠTEV. 3

J. JURČIČ - KLEMENČIČ

Deseti brat

Premiera 19. nov. 1947

Pevčevo delo mora biti zrcalo svojega časa, mora stati na vogelnem kamenu narodnega života; sicer nima veljave, ker je enako poslopju, na pajčino zidanemu. Ta program za slovensko pripovedništvo je napisal Fran Levstik v svojem znamenitem „Potovanju od Litiije do Čateža“. V tem spisu je sestavil nekak načrt za leposlovno delo, a tudi resignirano dodal, da dela je dosti, a moža ni, da bi se ga lotil. Pa je že takrat doraščal fant, ki je kasneje verno in kar po vrsti izpolnjeval Levstikov literarni načrt. V Josipu Jurčiču so bogate misli našle nadarjenega pisatelja, ki jim je v številnih pripovednih spisih vdahnil življenje in ki je komaj osem let po „Potovanju“ v največji bedi — stalni spremljevalki slovenskega pisatelja pretekle dobe — napisal roman „Deseti brat“.

Leto 1866, ko je izšel v Janežičevem cvetju, lahko imenujemo rojstno leto slovenskega romana, saj je „Deseti brat“ po Levstikovi sodbi, „do zdaj prvo ter največje slovensko delo te vrste. „Deseti brat“ je porod ženjalnega očeta, a poleg tega vsega ima velike hibe.“ Roman ni zgrajen enotno, v njem se prepletata dve zgodbi: ljubezenska zgodba med Manico in Kvasom ter zgodba Piškavovega greha nad Martinom in njegovo materjo. Ti dve zgodbi nista vrasli druga v drugo, temveč le rahlo povezani. Dejanje niha med gradom in vasjo. In kakor je Jurčičeva paleta pri slikanju življenja na vasi polna in barvita, tako je medla pri podajanju meščanstva, ki mu je vkljub domačemu učiteljevanju na gradu Kravjeku pri Muljavi tuje tako po svoji miselnosti kot načinu življenja. Kot že prejšnja Jurčičeva dela kaže tudi ta roman velik vpliv angleškega pisatelja zgodovinskih romanov Walterja Scotta. Zastarelega romantičnega gledanja na življenje, skrivnostnih čudakov Scottovih in sentimentalno vzdihujočih ljubimcev se je Jurčič otresel šele po ostri Levstikovi kritiki in se pod njegovim vplivom razvil v pripovednika, ki zajema snov in idejo iz resničnega življenja, pri ljudstvu, iz katerega je izšel.

Ljudstvo je roman z veseljem sprejelo in hitro vzljubilo, saj je v krepko karakterizirani in z veliko toplino in poznanjem narisani Obrščakovi družini spoznalo svoje dobre znance. Izdaja Mohorjeve družbe z lepimi Vavpotičevimi ilustracijami pa je napravila „Desetega brata“ za pravo ljudsko knjigo, po kateri je rad posegal tako šolan kot nešolan.

Originalni, krepko risani in iz ljudstva vzeti značaji so kar silili na oder, zato ni nič čudnega, če se je Fran Govekar v zadregi po primernih igratih lotil dramatizacije prav Jurčičevih romanov. Priredba romana za oder pa je nasploh precej kočljiva zadevščina, saj poznamo precejšnje število dobrih dramatizacij svetovno znanih romanov, ki nas gledana na odru zdaleč ne ogrejejo tako, kot branje romana samega. Drama s svojo dinamiko, svojo zahtevo po čvrsti strnjivosti v času in prostoru je po svoji notranji zgradbi nekaj povsem različnega od romana, ki ga ne tesne tri odrske stene, ker ga pisatelj časovno in v prostoru lahko neomejeno razmakne. Tako razgibanost romana pa je v okviru treh do petih dramskih dejanj skoraj nemogoče doseči. Pisatelj ali dramaturg si pomaga na ta način, da celotno dejanje romana razdrobi na večje ali manjše število slik, ki naj zajamejo vse bistvene dogodke in značaje. To je storil z „Desetim bratom“ tudi Golia in za njim Klemenčič, čigar priredbo uprizarjamo. Tako prvi kot drugi sta v svojem delu tudi poizkušala odpraviti nekatere hibe, ki jih je grajal že Levstik, seveda le v toliko, kolikor te spremembe ne vplivajo na potek dejanja samega. Iz istega razloga je tudi Klemenčič osredotočil dejanje na Slemenice in na dogodke, ki se sučejo okoli Slemenic, dočim je dolenjsko vas in njen kmečki proletarijat prikazal le v eni sliki pri Obrščaku.

Pa vzemimo katerokoli teh treh dramatizacij, Govekarjevo, Golievo ali Klemenčičevo, vedno si mora biti režiser v svesti, da nima pred seboj narodne igre v osmih ali štirinajstih slikah, kot je to zapisano pod naslovom, temveč ljudski roman v slikah. Gledalec naj ima občutje, kot da sedi doma s knjigo v roki in prebira Martinkovo zgodbo in ljubezen Kvasovo, zraven pa ogleduje podobe, ki ilustrirajo najvažnejše dogodke. To občutje še poveča lektor, ki z branjem vmesnega besedila izpolni vsebinske praznine med posameznimi slikami, pripravi in izravna prehod iz ene v drugo in vse skupaj poveže v organsko celoto.

Jasno je, da smo dali v naši vprizoritvi močnejši režijski povdarek prizorom, ki se gode v Obrščakovi gostilni, saj graščakov na Slemenicah ni več, po dolenjskih vaških gostilnicah pa se še dandanes ob nedeljskih popoldnevih zbirajo prav taki ljudje, kot jih je pred osemdesetimi leti opazoval in s toliko ljubeznijo opisoval Josip Jurčič.

Prešernovo gledališče ne vprizarja „Desetega brata“ le v spomin na nekoliko zapoznelo osemdesetletnico, odkar je roman izšel, ampak predvsem zato, da z njim izpolni občutno vrzel v našem reportoarju. Kot je knjižna založba ustregla neštetim bralcem, ko je prav te dni dala ljudstvu v roke novo, lepo opremljeno izdajo tega priljubljenega romana, smo i mi čutili dolžnost in potrebo, da Jurčičevi nepozabni kmečki originali spregovore v svojem sočnem jeziku tudi z našega odra.

-ič

Žalujoči ostali

(Ocena uprizoritve)

Tudi s to drugo letošnjo premiero je naše „Prešernovo gledališče“ znova dokazalo, da je nadpovprečno in da se z naglimi koraki bliža nivoju poklicnih državnih gledališč. Že zdavnaj presega igranje na kranjskem odru ozek mestni okvir — saj predstavlja danes Kranj ne le geografsko pač pa tudi industrijsko središče Gorenjske. Misлити bo treba na znatnejšo republiško dotacijo, ki bo omogočila namestitvev poklicnega režiserja, nekaj igralcev in tehniškega osebja. Na ta način bi naš oder postal poklicno gledališče, ki bi gotovo še lažje ustrezal odgovorni nalogi: igrati ne le svoji publiki pač pa tudi igrati zato, da se okoliške gledališke družine kaj nauče in pridobe. Kranjsko gledališče bi moralo imeti tudi izposojevalnico kostimov, lasulj, kulis in gledaliških knjig.

Take in podobne misli mi pridejo na um, kadar gledam izvrstno igro naših diletantov. In Nušičevi „Žalujoči ostali“ so bili zares odlično zaigrani. Gledal sem premiero in nekaj repriz.

Seveda je večji užitek gledati in poslušati Nušičeve komedije, polne ostre duhovitosti, ki brezobzirno, četudi na ljubezniv način, razkrinkava, v originalu, v tistem značilnem beograjskem jeziku, pobarvanem še s turčizmi, sem in tja, radi noblese, tudi s francoskimi modernizmi.

Toda igra, misel ostaneta; tembolj ker se je in se, žal, še vedno tudi naša malomeščanska jara gospoda kiti z istimi napakami in grehi, kot jih je pripisal Nušič beograjski čaršiji.

Predvsem mi je bil všeč tempo uprizoritve. Nušič je oster in hiter. Počasnosti ne trpi nobena komedija, posebno Nušičeve ne.

Kernove režije komedij so polne prisrčnosti in rahlo zastrtega humorja. Odlikuje jih pravi tempo in, kolikor razmere dovoljujejo, tudi primeren okvirni oderski dekor.

Tragikomična zgodba je našla v občinstvu mnogo hvaležnega odobravanja in zadovoljstva, četudi je to naše čislano občinstvo včasih kar skopo s priznanjem in hvalo. Tembolj pomemben

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE - KRANJ

Četrtek, 11. decembra 1947 ob 20. uri - Izven

DESETI BRAT

Ljudski roman v osmih slikah s prologom in epilogom

Josip Jurčič - Klemenčič

Režija: Dore Kern

Benjamin, graščak na Slemenicah	I. Grašič	Vencelj, zdravnik	C. Hudovernik
Njegova žena	M. Gerdejeva	Marička, njegova hči	M. Cegnar
Manica, njuna hči	M. Vařachova	Obrščak, krčmar	R. Kozmenko
Balček, njun sin	N. Pflaumova	Krivec, oskrbnik na Polesku	G. Vajt
Dolef, graščakov brat	F. Cimerman	Francka, njegova hči	E. Resman
Lovre Kvas, Balčkov učitelj	I. Fugina	Dražarjev Francelj	J. Kočevarjeva
Piškav, graščak na Polesku	M. Štuhec	Miha izpod Gaja } kmetje	M. Tavčarjeva
Marjan, njegov sin	N. Reš	Matevžek	J. Gogala
Martin Spak, deseti brat	M. Berger	Krjavelj	F. Jošt
Mežon, sodnik	T. Eržen	Urša služkinja na Slemenicah	M. Vertovšek
	M. Cegnar		F. Trefalt
	J. Horvat		R. Mihelčič
Odmor po II. in V. sliki	Kmečki fantje in dekle	Narodne pesmi poje kvintet	Konec ob pol 23. uri

Cene sedežem: din 25.—, 20.—, 15.—, 10.—; stojšča din 10.—; dijaki din 5.—

Z vstopnico za sedež se dobijo brezplačno gledališki list

Predprodaja vstopnic dan pred predstavo in na dan predstave od 11. do 13. in od 18. do 20. ure v gledališču

je ta uspeh spričo dejstva, da se je na odru kretalo tudi precej novincev, ki so pa kar dobro prestali preizkušnjo.

Dobri, stari, rutinirani igralci so potegnili te nove ljudi za seboj. Nesproščenosti ali pa celo zadreg ni bilo na odru.

Nosilec glavne vloge srezkega načelnika tov. Vajt je bil v igri in maski brez prigovora. Zanesljiv igralec, ki nikoli ne odpove. Trden v tekstu, prav poseben mojster v mimiki in igri z rokami. — Le tiste improvizirane vstavke v srbščini bi kazalo opustiti, ker nas le preveč opozarjajo, da je materina govornica teh ljudi na odru druga in ne slovenska. Tak moment pa gledalca moti, iluzija ni več popolna.

Simko, ženo Agatanovo, je zelo naravno podala tov. Mihelčičeva. Le nadute gosposkosti, ki jo njena vloga zahteva, je dodala premalo. Mihelčičeva igra sicer vedno prikupno, realistično, brez patosa, ki zavede tako rad mnoge odrske ljudi. Trgovca Dimitrijeviča je posebil tov. Maks Reš, naš stari gledališki veteran, ki je že tolikokrat razveselil naše občinstvo. To pot pa mu vloga očitno ni prijala, vendar je storil vse, da v celoti ni bilo opaziti njegove indisponiranosti.

Žena mu je bila v igri tov. Černetova, mlada, nova igralka. Žal, v tej stranski vlogi ni mogla dosti pokazati, četudi ima očiten šarm in pogum. Takoj pripomnim, da imam vtis, da bo tov. Černetova najbolj uporabna za vloge zdravih, realnih in borbenih žensk; manj uspešna pa bi bila v vlogah navik in ljubimk; za tragične vloge pa nikakor ne bo.

Občinskega uradnika Puriča tam je izvrstno zaigral tov. Vertovšek. Res, da je njegov glavni žanr veselost, toda njegov naslop na odru pomenja večkrat mnogo več. Iz Vertovškovih vlog stopi tolikokrat resničen topel človek. Tako doživetje pa nam more dati le pravi, z gledališčem in z delom najtesneje povezan igralec. Tako smo nekoč gledali Chaplina, ko smo se sicer veselili njegove komike, toda skozi to tenčico je nam bila vidna bridkost človeka, ki se mu svet le smeji. — Tak resen prizvok daje svojim najrazličnejšim, četudi le epizodam vlogam, naš Milan. Tudi Proko Puriča je tako doživljal, prav posebno je bila ta sugestivna človeška nota očitna pri njegovem prihodu na oder, ko oznani zbranim novico. Glasovno, igralsko in z masko je Vertovšek docela ustrezal.

Prokina žena je bila v igri tov. Tomazinova. Svojo vlogo, polno ihtenja, je podala popolnoma ustrezajoče. Še prav poseben temperament in pravo igralsko kri pa je pokazala v sceni s skrivanjem servisa. Njena zadrega je bila prav naravna in tudi tehnično dovršena. Mislim, da bi Tomazinova v kakih psiholoških dramih prav dobro podoživljala vlogo živčnih, hiperkultiviranih žena.

O Trifunu Spasiču, katerega vlogo je nosil tov. Peršič ni dosti reči, ker je bila vloga prekratka. Bila pa je že v tistih par stavkih vidna Peršičeva mladost in pogumna interpretacija — zato zaupajmo v njegov igralski razvoj.

Prav isto bi se dalo reči o tov. Rangusu, ki je imel vlogo Miče Stanimiroviča. — Oba, Peršič in Rangus, sta nova človeka na odru, oba se morata ogniti vihravemu patosu, obrusiti govorico, predvsem dihalno tehniko. Posebno Rangus naj se izogne poizkusom biti, četudi na odru, preblaziran. Ta narobe odlika ni v življenju lepa, pa tudi na odru je ne gre pretiravati.

O vdovi Sarki, ki jo je poosebila tov. Martelančeva pa bi bila vsaka hvala odveč. Svojo vlogo je zaigrala odlično, naravno in pri vsem tem popolnoma v skladu z Nušičevo željo, ki pravi nekje, da Sarka v tej igri prav nič ne laže, ne hlini žalosti kot drugi. Pač pa se še sama norčuje iz teh „žalujočih ostalih“. — Igra Martelančeve je bila dosledna, stilna in zelo, zelo verjetna. Bistra in zagrenjena vdova, ki duševno visoko nadkriljuje svoje „sorodnike“ in se bolj iz želje po pustolovščini vtika v boj za zapuščino.

Tov. Mayr je nosil precej nehvaležno vlogo advokata Petroviča. Njegov gladek, ljubezniv nastop je nekoliko motila premladostna lasulja. Morda bi tudi v odnosu do Danice lahko bil za senco bolj očetovski. Mayerjeva zvestoba gledališču, ki gre že v desetletja, vzbuja opravičeno spoštovanje. Vendar bi ga rad videl izven epizodnih vlog, n. pr., v kakih salonski psihoanalistični drami iz življenja prefinjene in že degenerirane družbe (v kakem delu Krleže, Čehova, Andrejeva i. dr.).

Kot poslednjo (ker je tudi na programu v seznamu oseb zadnja) omenjam tov. Rajšterjevo v vlogi Danice. Napravila je kot nova gostja prijeten, svež utis na vse gledalce. Mlada, vitka pojava bi utegnila še mnogo koristiti našemu odru, a žal izgleda, da je v Kranju ne bo mogoče zadržati. Vsekakor je treba omeniti njeno čisto izgovorjavo in toplo doživeto igro.

Tako mislim, da sem omenil vse. Tiste drobne hibe, ki jih naštevam, celote niso motile, le ostremu očesu nišo ušle. Komedija je na našem odru imela popoln, celo prodorn uspeh in je naši marljivi gledališki družini treba kar najtopleje čestitati.

Č. Z.

Jubilej Marije Nablocke

Takrat smo gimnazijci ravno odkrili Dostojevskega in podlegali magični sili tega bolnega anatoma bolne človeške psihe, zato ni čuda, če tistega novembrskega večera dijaško stojišče ljubljanske drame ni bilo samo natrpano, kot po navadi, ampak natlačeno, da so ječali železni drogovi ograje. Na sporedu je bil „Idiot“ v Putjatovi dramatizaciji in najmočnejši zasedbi, kar je je takrat drama zmogla. Samo ena neznanka je bila v zasedbi: igralka Nastasje Filipovne — in ta Nastasja Filipovna je bilo doživetje. Nešteto vlog je odigrala Marija Nablocka od takrat in verjamem, da so bili med njimi igralsko popolnejši in bolj dovršeni liki od tega, a vendar je prvi vtis ostal za zmeraj svež in neizbrisen pred očmi, tako da se s čudom sprašujem, če je res minulo od tistega večera na dijaškem stojišču že petindvajset let.

Stotrideset vlog je odigrala Marija Nablocka v tem četrtem stoletju, vse od epizod pa do velikih vlog kot gospa Warrenova ali baronica Castelli in druge, ki so postale mejniki na razvoju poti slovenske igralske umetnosti. Ogromno galerijo najraznovrstnejših ženskih likov nam je vstvarila: fatalne ženske in čustvene, iskreno dobre žene, sitne profesorice in komične guvernante; zakladnica njenega igralskega daru je neizčrpna.

Vseh petindvajset let je bila deležna globokega občudovanja in iskrene ljubezni gledališke publike, saj je tej, včasih tako muhasti publikii vedno nesebično in razsipno dajala to, kar je v človeku najzlahotnejšega: človeško dostojanstvo, dobrota in ljubezen do soljudi. V tem je skrivnost njenega umetniškega uspeha, ne le v njenem osebnem čaru, bogati fantaziji in čudoviti igralski kreaturi, kajti samo velik človek postane lahko velik umetnik. In Marija Nablocka je velik umetnik.

O knjižnem govoru na gledališkem odru

Vsako slovensko gledališče naj goji lep, pravilen knjižni govor, ki je poleg kretnje igralcu poglobitno izrazno sredstvo. Tehnična stran odrskega govora je stvar govorniške in igralske šole (ki naj bi jo imel vsak igralec), umetniška stran: ritem, dinamika, izraz, stvar režiserja in vestnega izvrševanja njegovih navodil, pravilna knjižna izreka, poudarek in melodija skrb jezikovnega svetovalca, brez katerega naj ne bo noben stalen gledališki oder.

Slovenski knjižni jezik je nekaj živega, organskega. Zrasel je iz dolenjščine 16. stoletja in je že zgodaj sprejemal tudi

gorenjske glasove in oblike. Ko je uvedel še nekatere štajerske in koroške oblike, je postal knjižni jezik vseh Slovencev.

Knjižni jezik terja poleg enotnega pravopisa seveda tudi enotno izreko. Imenujemo jo knjižni ali zborni govor. To je najplemenitejša oblika slovenskega jezika. Zborni govor dopušča barvenost domačega narečja — ni tedaj treba, da bi Dolenjec v zborni izreki opustil svoje dolenjstvo, Gorenjec svoje gorenjstvo — brezpogojno pa terja čisto izgovorjavo vseh samoglasnikov, tudi nenaglašenih, ki jih ne smemo izpuščati, dalje nedoločnik na -ti ne na -t (delati, ne: delat), natančno razločevanje med polglasnikom in kratkim širokim -e-jem, razločevanje med usniško-zobnim in dvoustničnim v-jem (verica, ovca, prav), dvoustnični l pred soglasniki in na koncu zloga (golt, delal).

Da uredi knjižno izreko, so se slovenski slovničarji zelo trudili. Osnova temu delu je Škrabčeva razprava „O glasu in naglasu našega knjižnega jezika v izreki in pisavi“, objavljena leta 1870. Njegovo delo sta nadaljevala poleg Levca Breznik in Ramovš, ki sta izdala 1935 „Slovenski pravopis“ (1. izdaja). To je obenem prvi slovenski pravorečni priročnik, dasi njegov naslov „Slovenski pravopis“ tega ne razodeva. Pravila slovenske zborne izreke in navodila, kako se ji približamo, raztresena po raznih člankih in slovnica, je zbral Rupel v priročni knjižici „Slovensko pravorečje“. To skrbno delo bo izvrstno služilo pisateljem, učiteljem in igralcem, ki jim je do lepe, pravilno govorjene slovenščine.

Pogovorni jezik, ki je le preprostejša in manj plemenita oblika zbornega govora, ne pa narečje, je na odru izjemoma dovoljen v konverzacijski drami, a tudi take izjeme kvarijo dober okus in govor igralcev ter občinstva. Res je, da slovensko ljudstvo v vseh krajih rado sliši z odra lepo govorjeno knjižno slovenščino.

Režiserski sosvet in igralska družina Prešernovega gledališča v Kranju je to sprevidela ter naprosila profesorja za slovenščino na kranjski gimnaziji, naj pomagajo s svojim znanjem in nasveti, da bi se tudi s kranjskega odra glasila vedno lepša slovenščina. Tako je sodeloval z igralskim zborom jezikovni svetovalec že pri Nušičevi komediji „Zalujoči ostali“ pri odrskih vajah, od začetka pa pri vajah za Desetega brata. Prešernova igralska družina rada sprejema njegova navodila in nasvete, igralci spoznavajo pravilno zborni izreko in knjižni poudarek ter se trudijo, da bi besedilo igre lepo in pravilno izgovarjali in poudarjali. Uspeh tega dela je očiten in bo čedalje večji, priložnostnih spotikljev čedalje manj.

Marijan Sterle

Dooje gostovanj iz Tržiča

V okviru festivalskih prireditev je dne 26. oktobra nastopila v Prešernovem gledališču diletantska družina tržiške predilnice z duhovito Škvarkinovo komedijo „Tuje dete“. V filmskem tempu in z iskrivo duhovitostjo napisana komedija smeši zadnje ostanke dvojne morale in s toplim občutjem pokaže novo, zdravo etiko sovjetskega človeka.

Goste, ki so v mejah svoje zmogljivosti delo vestno naštu-dirali in iz tekmovanja v festivalskih dneh izšli kot prva dile-tantska družina v okraju, je v odmoru pozdravil kulturni refe-rent OSS-a v Kranju tov. Hlebce ter jim v znak priznanja za njihovo marljivo delo na prosvetnem polju izročil prehodno zastavico.

Ponovno smo imeli v gosteh Tržičane dne 8. novembra, tokrat Ljudski oder, ki je nastopil z dramo H. Wuolijoki „Žene na Niskavuoriju“. V meščanskih dramah tolikokrat obravna-vani problem zakonskega trikota rešuje pisateljica s krepkim, svojevrstnim prijemom, toda enostransko in ne prepriča do kraja. Problem bi bil dosti bolj zaostren, če pisateljica za risanje Martinega značaja ne bi rabila tako izključno samih temnih barv.

Ljudski oder v Tržiču je ambiciozna družina, ki si za svoj reportoar izbira sama močna, polnokrvna dramska dela vi-soke umetniške vrednosti. Taka dela, ki jih koncipirajo po-polnoma pravilno, pa s svojo zahtevnostjo včasih preraščajo njihovo igralsko tehnično zmogljivost. Tako smo ob zrelem, umetniško dovršenem in do potankosti izdelanem liku niska-vuorijske matere videli sicer prizadevne, toda ne vedno enako-vredne partnerje. Vodja družine bo moral vsekakor skrbeti, da igralski kolektiv čimbolj izravna in izenači, dolžnost Tržiča pa je, da da temu kolektivu možnost širšega razmaha.

-ič

Kaj igrajo drugod

Kreftova predelava Levstikove žaloigre „Tugomer“ je doživela v ljubljanski drami svojo krstno predstavo kot uvodna prire-ditev v novi sezoni.

Sarajevsko narodno gledališče je letošnjo sezono otvorilo s Cankarjevo dramo „Kralj na Betajnovi“ v režiji Petra Malca. Igro kakor tudi režijo je kritika sprejela s priznanjem in pozi-tivno oceno.